

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 401/2018-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. januára 2019 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 405/2012 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 405/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Čadca p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 405/2012 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 800 € (slovom osemsto eur), ktoré je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Čadca je p o v i n n ý uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 325,42 € (slovom tristodvadsaťpäť eur a štyridsaťdva centov) na účet advokáta [REDACTED], advokátska kancelária, [REDACTED], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 401/2018-13 zo 16. októbra 2018 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Er 405/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Následne ústavný súd 5. novembra 2018 vyzval okresný súd na vyjadrenie k vecnej stránke prijatej sťažnosti a oznámenie, či súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

3. Vyjadrenie okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 21. novembra 2018, ktorého súčasťou bola aj chronológia úkonov okresného súdu i účastníkov v napadnutom konaní. Z predloženého súdneho spisu vyplývajú tieto podstatné skutočnosti:

- 6. septembra 2012 – súdny exekútor podal žiadosť okresnému súdu o udelenie poverenia,

- 21. septembra 2012 – okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie,

- 1. marca 2017 – povinný doručil okresnému súdu námietky proti exekúcii, návrh na odklad exekúcie a návrh na zastavenie exekúcie,
- 18. októbra 2017 – okresný súd doručoval námietky na vyjadrenie oprávnenému,
- 25. októbra 2017 – oprávnený opätovne zaslal okresnému súdu vyjadrenie k námietkam povinného, pôvodné vyjadrenie oprávneného bolo okresnému súdu doručované 3. marca 2017 (č. 1. 30. súdneho spisu, kópia podacieho lístka, pozn.)
- 27. septembra 2018 – okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka rozhodol o námietkach proti exekúcii a ostatných návrhoch povinného,
- 21. novembra 2018 – okresný súd predložil ústavnému súdu súdny spis spolu aj s dotknutým exekučným spisom.

4. Okresný súd vo svojom vyjadrení k skutkovej a právnej zložitosti uviedol, že *„vec nie je skutkovo a právne zložitou vecou. Vo veci boli spôsobené priesťahy v konaní.“*. Predsedníčka okresného súdu v závere svojho stanoviska vyjadrila súhlas s upustením od verejného prerokovania veci.

5. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení doručenom 3. decembra 2018 k veci uviedol, že právny zástupca sťažovateľa *„po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti sa viackrát telefonicky informoval o doložke právoplatnosti, na čo mu bolo oznámené, že ešte doložka právoplatnosti nie je vyznačená“*. Sťažovateľ tvrdí, že doložka právoplatnosti na rozhodnutí o námietkach dosiaľ nie je vyznačená aj napriek skutočnosti, že jej vyznačenie viackrát urgoval, čo bráni úspešnému vymoženiu jeho pohľadávky, preto zotrval na dôvodnosti sťažnosti. Sťažovateľ ešte v samotnej sťažnosti vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní v súvislosti s rozhodovaním o jeho námietkach proti ďalším trovám exekúcie.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

10. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

12. V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

14. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 200 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý súdom prikazuje, aby postupovali v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho

konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

16. Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnú a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že predmetná exekučná vec sťažovateľa v časti rozhodovania o námietkach proti exekúcii a ostatných návrhoch povinného je bežnou občianskoprávnou vecou a ani z vyjadrenia okresného súdu nebolo zistené nič, čo by indikovalo zvýšenú zložitosť veci, naopak z neho vyplynulo, že „*vec nie je skutkovo a právne zložitou vecou*“. Malo teda ísť o rutinné rozhodovanie príslušného exekučného súdu.

17. Pri hodnotení správania sťažovateľa ako účastníka exekučného konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jeho neprospech, a teda nemožno mu pričítať žiadny podiel na zodpovednosti za dĺžku konania o námietkach proti exekúcii.

18. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu.

19. Ústavný súd po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní konštatuje, že už samotná dĺžka rozhodovania okresného súdu o námietkach proti exekúcii a ďalších návrhoch povinného (na odklad a zastavenie exekúcie) v napadnutom konaní s ohľadom na jeho jednoduchosť v trvaní približne roka a pol (od doručenia námietok okresnému súdu, pozn.) indikuje a sama osebe je dostatočným dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa, a to najmä v kontexte toho, že ide o rozhodovanie o otázke, ktorá znemožňuje ďalší postup súdneho exekútora pri vymáhaní pohľadávky priznanej exekučným titulom. Ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd vo svojom vyjadrení k prijatej sťažnosti sám konštatoval, že vo veci boli spôsobené prieťahy v konaní. Okresný súd napokon po približne roku a pol od podania námietok rozhodol uznesením sp. zn. 6 Er 405/2018 z 27. septembra 2018, ktorým námietky a ostatné návrhy povinného zamietol. Ústavný súd v tejto súvislosti ďalej konštatuje, že na označenom rozhodnutí okresného súdu dosiaľ nie je vyznačená doložka právoplatnosti, a to aj napriek skutočnosti, že právny zástupca povinného si označené uznesenie prevzal podľa doručky 18. októbra

2018 a v súdnom spise doručenom ústavnému súdu 21. novembra 2018 nie je evidovaná sťažnosť proti tomuto uzneseniu. V dôsledku neprimeranej dĺžky rozhodovania okresného súdu o námietkach proti exekúcii ústavný súd dospel k záveru, že došlo k zbytočnému prietahu v trvaní približne roka a pol. Počas uvedeného obdobia bol fakticky a právne znemožnený postup exekútora smerujúci k vymoženiu pohľadávky priznanej exekučným titulom.

20. Vychádzajúc z uvedených zistení, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu označených práv sťažovateľa, preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

21. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Er 405/2012 konal bez zbytočných prietahov.

III.

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

23. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

24. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €, ktoré odôvodnil pretrvávajúcim stavom právnej neistoty.

25. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

26. Vzhľadom na neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu o námietkach proti exekúcii v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 800 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku rozhodnutia).

27. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca si v sťažnosti uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v sume 325,42 €. V stanovisku k prijatej sťažnosti doručenom ústavnému súdu 3. decembra 2018 si právny zástupca sťažovateľa uplatnil ďalšiu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 162,71 €.

28. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

29. Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2017 v sume 921 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (príprava a prevzatie vecí a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 153,50 €. Ďalej má právny zástupca

sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu za dva úkony právnej služby podľa vyhlášky vykonané v roku 2018 po 9,21 €. Pokiaľ ide o písomné podanie – vyjadrenie právneho zástupcu k stanovisku okresného súdu doručenému 3. decembra 2018, ústavný súd za tento úkon právnej služby náhradu trov konania sťažovateľovi nepriznal, keďže podanie neobsahovalo žiadne argumenty alebo skutočnosti, ktoré ústavnému súdu neboli známe z predloženého spisu, resp. zo samotnej sťažnosti.

30. Uplatnená suma náhrady trov konania nepresahuje sumu, ktorú vypočítal ústavný súd, preto sťažovateľovi priznal náhradu trov konania v požadovanej sume 325,42 €.

31. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 4 výroku rozhodnutia).

32. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2019